

**Наредба за единните държавни изисквания за
придобиване на висше образование по специалността "Право"
и професионална квалификация "Юрист" от 1996 г.**

В сила от 12.04.1996 г.

Приета с ПМС № 75 от 05.04.1996 г.

Обн. ДВ. бр.31 от 12 април 1996г., изм. ДВ. бр.96 от 24 ноември 2000г., изм. ДВ. бр.59 от 3 юли 2001г., изм. ДВ. бр.117 от 17 декември 2002г., изм. ДВ. бр.69 от 23 август 2005г., изм. ДВ. бр.79 от 6 октомври 2009г., изм. ДВ. бр.62 от 12 юли 2013г., отм. ДВ. бр.35 от 2 май 2017г., изм. ДВ. бр.69 от 25 август 2017г., доп. ДВ. бр.50 от 2 юни 2020г., доп. ДВ. бр.18 от 2 март 2021г., изм. ДВ. бр.39 от 27 май 2022г., отм. ДВ. бр.55 от 15 юли 2022 г.

(Изм. - ДВ, бр. 69 от 2017 г., в сила от 06.05.2017 г.) Отменена с § 2 от преходните и заключителните разпоредби на Постановление № 82 от 26 април 2017 г. за приемане на Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Право" и професионална квалификация "юрист" - ДВ, бр. 35 от 2 май 2017 г., в сила от 06.05.2017 г.

Наредбата се прилага до влизането в сила на Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Право" и професионална квалификация "юрист".

Възстановено действие. Виж § 1 от Постановление № 110 от 28 май 2020 г. за отменяне на нормативни актове на Министерския съвет - ДВ, бр. 50 от 2 юни 2020 г., в сила от 02.06.2020 г.

Отменена с параграф единствен от заключителните разпоредби на Постановление № 165 от 12 юли 2022 г. за приемане на Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Право" и професионална квалификация "юрист" - ДВ, бр. 55 от 15 юли 2022 г., в сила от 19.07.2022 г.

Чл. 1. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2001 г.) Висше образование по специалността "Право" се придобива на образователната и квалификационна степен "магистър" във факултет във висше училище, което отговаря на изискванията на Закона за висшето образование и на тази наредба.

(2) (*) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) Висше образование по специалността "Право" не може да се придобива във филиал на висше училище.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) Висше образование по специалността "Право", придобито в чуждестранно висше училище, се признава в Република България, ако отговаря на утвърдените от Министерския съвет държавни изисквания по чл. 9, ал. 3, т. 9 от Закона за висшето образование.

Чл. 2. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2001 г.)

Чл. 3. (Обявен за нищожен с Решение № 6795 на ВАС - ДВ, бр. 96 от 2000 г.)

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2001 г.) Студентите се приемат чрез писмени конкурсни изпити по български език и по история на България.

(2) Конкурсните изпити се провеждат по конспекти, утвърдени от ректорите на висшите училища. Учебното съдържание за конкурсните изпити се определя в съответствие с учебните планове и учебната програма на средните училища в Република България.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) Преподавателите, които оценяват конкурсните работи на кандидат-студентите, се определят от ректорите на висшите училища. Оценките са по шестобалната система или по друга система за оценяване в съответствие с чл. 44, ал. 5 от Закона за висшето образование.

(4) Висшето училище определя начина за класиране на кандидат-студентите по специалността "Право".

(5) Висшите училища могат да си признават взаимно резултатите от положените конкурсни изпити при условия и по ред, определени в техните правилници.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2001 г.) Формите на обучение са редовна и задочна.

Чл. 6. (1) Обучението за придобиване на висше образование по специалността "Право" на образователната и квалификационна степен "магистър" е с продължителност не по-малко от 10 семестъра и с минимален хорариум 3500 учебни часа.

(2) При задочната форма на обучение хорариумът не може да бъде по-малък от 60 на сто от хорариума по ал. 1.

Чл. 7. (1) Обучението по специалността "Право" на образователната и квалификационна степен "магистър" се извършва чрез изучаване на задължителни, избираеми и факултативни дисциплини.

(2) Задължителните учебни дисциплини и минималният им хорариум са, както следва:

1. История на българската държава и право - 90 часа;
2. Обща теория на правото - 105 часа;
3. Конституционно право - 135 часа;
4. Гражданско право (обща част) - 120 часа;
5. Административно право и административен процес - 150 часа;
6. Вещно право - 75 часа;
7. Международно публично право - 90 часа;
8. Финансово право - 105 часа;
9. Облигационно право - 165 часа;
10. Наказателно право - 180 часа;
11. Семейно и наследствено право - 105 часа;
12. Международно частно право - 105 часа;

13. Трудово право - 135 часа;
14. Търговско право - 165 часа;
15. Осигурително право - 75 часа;
16. Гражданско процесуално право - 180 часа;
17. Наказателно процесуално право - 135 часа;
18. Данъчно право - 75 часа;
19. Право на Европейския съюз - 75 часа.

(3) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) В програмите на съответните учебни дисциплини се включва преподаване и на правото на Европейския съюз.

(4) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) По предложение на факултетния съвет и в съответствие с правилника на висшето училище в учебния план на специалността "Право" могат да се въвеждат и други задължителни учебни дисциплини.

(5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) Съотношението между лекции, упражнения и учебна практика се определя от висшето училище съгласно неговия правилник, като часовете за лекции не могат да бъдат по-малко от половината хорариум.

Чл. 8. (1) (Доп. - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) Лекционните курсове по задължителните учебни дисциплини по чл. 7, ал. 2 се провеждат от хабилитирани в съответната научна специалност преподаватели, които провеждат и семестриалните изпити.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) По изключение факултетният съвет може да реши лекциите и семестриалните изпити по не повече от 5 от задължителните учебни дисциплини по чл. 7, ал. 2 да се провеждат от преподаватели с образователна и научна степен "доктор" по съответната научна специалност.

(3) Преподавателите по задължителните учебни дисциплини трябва да бъдат на трудов договор с висшето училище, в което преподават.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) Избираемите и факултативните учебни дисциплини и техният хорариум се определят от висшето училище в съответствие с неговия правилник. Висшите училища задължително включват в избираемите учебни дисциплини римско частно право, право на интелектуалната собственост, криминалистика, криминология, банково право, наказателно-изпълнително право и правен режим на държавната служба.

(2) Лекционните курсове и семестриалните изпити по тях се провеждат от хабилитирани преподаватели или преподаватели с образователна и научна степен "доктор" по съответната научна специалност.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) С решение на факултетния съвет лекционните курсове и семестриалните изпити по факултативните учебни дисциплини могат да се провеждат и от преподаватели, които не отговарят на изискванията по ал. 2.

Чл. 10. (1) (Предишен текст на чл. 10, изм. - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) От втори до четвърти курс под ръководството на преподавател по съответната дисциплина студентите провеждат задължителна учебна практика не по-малко от две седмици годишно в администрациите на изпълнителната власт по публичноправни науки и на съдебната власт по гражданскоправни и наказателноправни науки. Учебната практика се осъществява по програма на юридическите факултети, съгласувана с министъра на правосъдието.

(2) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) Не по-късно от един месец преди началото на учебната практика по ал. 1 ръководствата на юридическите факултети представят на министъра на правосъдието проекта на плана и времето и мястото за провеждането на учебната практика, както и името на преподавателя, който ще я ръководи.

(3) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) Ръководствата на юридическите факултети със съдействието на Министерството на правосъдието осъществяват текущ контрол за правилното организиране и провеждане на учебната практика.

Чл. 10а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) (1) Към юридическите факултети на висшите училища могат да се създават правни клиники за практическо обучение на студентите по специалността "Право".

(2) В правната клиника се осигурява възможност на студентите да придобият умения, необходими за упражняване на юридическата професия чрез лекции, симулации и работа с реални клиенти по програма, определена от съответния юридически факултет.

(3) Работата с реални клиенти се осъществява само след съответната теоретична подготовка и под ръководството на практикуващи юристи.

(4) Студентите, които след полагане на изпит са приети за участници в правни клиники, се освобождават по тяхно желание от задължителната учебна практика по чл. 10.

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) (1) Обучението на студентите по специалността "Право" завършва с полагане на държавни изпити по публичноправни, по гражданскоправни и по наказателноправни науки.

(2) Държавният изпит е писмен и устен.

(3) Всеки държавен изпит се полага пред държавна изпитна комисия, която включва:

1. двама хабилитирани преподаватели, съответно по публичноправни, по гражданскоправни или по наказателноправни науки;

2. един представител на практиката - съдия от Върховния касационен съд или от Върховния административен съд, прокурор от Върховната касационна прокуратура или от Върховната административна прокуратура или служител на Министерството на правосъдието с юридически стаж не по-малко от 12 години.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) Предложенията за включване на хабилитирани преподаватели по публичноправни, по гражданскоправни или по наказателноправни науки в списъците на лицата, които могат да участват в държавните изпитни комисии, се правят от факултетните съвети и се изпращат на министъра на правосъдието. Списъците се утвърждават от министъра на образованието и науката и министъра на правосъдието и се актуализират ежегодно до началото на всяка учебна година.

(5) Комисията се назначава със заповед на ректора на съответното висше училище, като в нея се включват лица от списъка по ал. 4.

(6) При необходимост ректорът на висшето училище може да назначи повече от една държавна изпитна комисия при спазване изискванията на ал. 3 и 5.

(7) Писменият и устният държавен изпит по публичноправни, съответно по гражданскоправни и по наказателноправни, науки се провеждат от една и съща комисия.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) (1) Писменият държавен изпит е анонимен и се състои в решаване на казус. Той се провежда в сградата на съответното висше училище и продължава 4 астрономически часа.

(2) Казусът се изготвя от съответната държавна изпитна комисия непосредствено преди изпита и се предоставя на студентите при започването му от нейния председател.

(3) По време на решаването на казуса студентите могат да ползват като помощни материали само нормативни актове по ред, определен от министъра на правосъдието.

(4) Писмените отговори на казуса се проверяват от държавната изпитна комисия, която обявява резултатите с протокол до два дни след приключването на изпита.

(5) Оценката от писмения държавен изпит е "издържал" или "неиздържал", като до устен изпит се допускат студентите, издържали писмения изпит. Оценката от писмения държавен изпит не подлежи на преразглеждане.

Чл. 12а. (Нов - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) Всеки от устните държавни изпити по публичноправни, по гражданскоправни и по наказателноправни науки се полага по единен държавен конспект, утвърден от министъра на образованието и науката и министъра на правосъдието.

(2) Устният държавен изпит се провежда на следващия ден след обявяването на резултатите от писмения изпит.

(3) Оценката от устния държавен изпит не подлежи на преразглеждане.

Чл. 13. (1) Студентите, изпълнили задълженията си по учебния план и положили успешно държавните си изпити, получават диплома

за завършено висше образование с професионална квалификация "юрист" на образователната и квалификационна степен "магистър".

(2) Дипломите се издават от висшето училище, което студентите са завършили.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г., в сила от 17.12.2002 г.) Дипломираните юристи придобиват юридическа правоспособност след тримесечен стаж и полагане на изпит в съответствие с чл. 163 от Закона за съдебната власт.

(4) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) Стажант-юристите, които на изпита за придобиване на юридическа правоспособност са получили оценка "неиздържал", се явяват на повторен изпит на основание чл. 166, ал. 2 от Закона за съдебната власт след допълнителен двумесечен стаж.

(5) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) Инспекторатът по чл. 356 от Закона за съдебната власт при Министерството на правосъдието осъществява текущ контрол за правилното организиране и провеждане на стажа по ал. 3 и 4.

(6) (Нова - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г.) Магистратите, на които е възложено практическото обучение на стажант-юристите, по предложение на министъра на правосъдието могат да бъдат стимулирани със средства от бюджета на съдебната власт при условия и по ред, определени от Висшия съдебен съвет.

Чл. 14. (Отм. - ДВ, бр. 59 от 2001 г.)

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 59 от 2001 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) Висшите училища, които провеждат обучение по специалността "Право", ежегодно до 1 октомври представят в Министерството на образованието и науката и в Министерството на правосъдието документация за приема, съдържанието и организацията на подготовката и броя на студентите по курсове и форми на обучение.

Допълнителни разпоредби

§ 1. (1) По смисъла на тази наредба:

1. "Задължителни учебни дисциплини" са тези, които осигуряват фундаменталната подготовка, необходима за придобиване на професионалната квалификация "юрист". Изучаването им и полагането на изпити по тях е задължително за студентите.

2. "Избираеми учебни дисциплини" са тези, които осигуряват специализираща подготовка. Студентите са задължени да изберат някои от тях.

3. "Факултативни учебни дисциплини" са тези, които осигуряват допълнителна подготовка в зависимост от интересите на студентите. Те се определят от висшите училища и се изучават по желание на студентите.

(2) В минималния хорариум по чл. 6, ал. 1 се включват часовете от задължителните, избираемите и факултативните учебни дисциплини.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. (1) Студентите, приети в юридически факултети на висшите училища преди влизането в сила на наредбата, запазват своите права и валидността на положените от тях изпити, включително и изпитите, положени през учебната 1995 - 1996 г. Те продължават обучението си в същото или в друго висше училище, ако то отговаря на изискванията на наредбата.

(2) Прехвърлянето на студенти от едно висше училище в друго се извършва съобразно правилниците на висшите училища или сключените между тях договори.

§ 3. (Отм. - ДВ, бр. 69 от 2005 г., в сила от 23.08.2005 г., нов - ДВ, бр. 50 от 2020 г., в сила от 02.06.2020 г., доп. - ДВ, бр. 18 от 2021 г., в сила от 02.03.2021 г., изм. - ДВ, бр. 39 от 2022 г.) За учебната 2020 - 2021 година, за учебната 2021 - 2022 година и за учебната 2022 - 2023 година студентите се приемат при условията и по реда на чл. 68 от Закона за висшето образование, без да се провеждат писмени конкурсни изпити по чл. 4.

§ 4. Наредбата се издава на основание чл. 9, ал. 3, т. 5 от Закона за висшето образование.

§ 5. (Изм. - ДВ, бр. 117 от 2002 г., в сила от 17.12.2002 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 03.07.2013 г.) Изпълнението на наредбата се възлага на министъра на образованието и науката и на министъра на правосъдието.

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 284 ОТ 9 ДЕКЕМВРИ 2002 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ЕДИННИТЕ ДЪРЖАВНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА "ПРАВО" И ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ "ЮРИСТ", ПРИЕТА С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 75 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 1996 Г.

(ОБН. - ДВ, БР. 117 ОТ 2002 Г.)

§ 2. Навсякъде в наредбата думите "министъра на образованието, науката и технологиите" се заменят с "министъра на образованието и науката" и думите "Министерството на образованието, науката и технологиите" се заменят с "Министерството на образованието и науката".

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 3. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 190 ОТ 16 АВГУСТ 2005 Г. ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ЕДИННИТЕ ДЪРЖАВНИ
ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ ПО
СПЕЦИАЛНОСТТА "ПРАВО" И ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ "ЮРИСТ"**

(ОБН. - ДВ, БР. 69 ОТ 2005 Г.)

§ 13. Списъците на хабилитираните лица по чл. 11, ал. 4 и единният държавен конспект по чл. 12а, ал. 1 се утвърждават до два месеца от влизането в сила на постановлението.

§ 14. Разпоредбата на новата ал. 2 на чл. 1 не се прилага за заварените случаи.

§ 15. Разпоредбите относно писмения държавен изпит по публичноправни, по гражданскоправни и по наказателноправни науки се прилагат от началото на учебната 2006 - 2007 г.

§ 16. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 231 ОТ 25 СЕПТЕМВРИ 2009 Г. ЗА
ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ**

(ОБН. - ДВ, БР. 79 ОТ 2009 Г.)

§ 28. Навсякъде в Наредбата за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Право" и професионална квалификация "юрист", приета с Постановление № 75 на Министерския съвет от 1996 г. (обн., ДВ, бр. 31 от 1996 г.; Решение № 6795 на Върховния административен съд от 2000 г. - бр. 96 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 59 от 2001 г., бр. 117 от 2002 г. и бр. 69 от 2005 г.), думите "министъра на образованието и науката" и "Министерството на образованието и науката" се заменят съответно с "министъра на образованието, младежта и науката" и "Министерството на образованието, младежта и науката".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 142 ОТ 8 ЮЛИ 2013 Г. ЗА ПРИЕМАНЕ
НА УСТРОЙСТВЕН ПРАВИЛНИК НА МИНИСТЕРСТВОТО НА
МЛАДЕЖТА И СПОРТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 62 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 03.07.2013 Г.)

§ 53. В Наредбата за единните държавните изисквания за придобиване на висше образование по специалността "Право" и професионална квалификация "юрист", приета с Постановление № 75 на Министерския съвет от 1996 г. (обн., ДВ, бр. 31 от 1996 г.; Решение № 6795 на Върховния административен съд от 2000 г. - бр. 96 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 59 от 2001 г., бр. 117 от 2002 г., бр. 69 от 2005 г. и бр. 79 от 2009 г.), навсякъде думите "образованието, младежта и науката" се заменят с "образованието и науката".

.....

§ 91. Постановлението влиза в сила от 3 юли 2013 г.

**Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 110 ОТ 28 МАЙ 2020 Г. ЗА ОТМЕНЯНЕ
НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ**

(ОБН. - ДВ, БР. 50 ОТ 2020 Г., В СИЛА ОТ 02.06.2020 Г.)

§ 4. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 62 ОТ 25 ФЕВРУАРИ 2021 Г. ЗА
ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ЕДИННИТЕ ДЪРЖАВНИ
ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ ПО
СПЕЦИАЛНОСТТА "ПРАВО" И ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ "ЮРИСТ", ПРИЕТА С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 75
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 1996 Г.**

(ОБН. - ДВ, БР. 18 ОТ 2021 Г., В СИЛА ОТ 02.03.2021 Г.)

§ 2. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".